

De voorzitter van de Tweede
Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
2 mei 2003	PO/LGF/03/20017		26 mei 2003
Onderwerp		Doorkiesnummer	
vragen van het lid Vergeer-Mudde over onderwijshuisvesting voor speciaal onderwijs			

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid Vergeer-Mudde van uw Kamer over onderwijshuisvesting voor speciaal onderwijs.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2020311020.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(Maria J.A. van der Hoeven)

2020311020

Vragen van het lid Vergeer-Mudde (SP) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen over onderwijshuisvesting voor speciaal onderwijs. (Ingezonden 1 mei 2003)

1.

Als gevolg van de invoering van de wettelijke regeling leerlinggebonden financiering per 1 augustus 2003 ontstaat voor scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs de mogelijkheid om een nevenvestiging in te richten in een andere gemeente. De nevenvestiging maakt wat betreft de bekostiging voor personeel en materiaal integraal deel uit van de school. De bekostiging van de school voor personeel en materieel is geregeld in de Wet op de Expertisecentra (WEC) en het daarop gebaseerde Formatiebesluit WEC en het Bekostigingsbesluit WEC. Er worden geen extra middelen voor de instandhouding van de nevenvestiging aan de school toegekend. Ook voor de huisvesting worden geen extra middelen toegekend ten behoeve van een nevenvestiging. Wel worden de huisvestingsmiddelen op basis van het aantal leerlingen dat onderwijs volgt in de nevenvestiging, rechtstreeks uit het Gemeentefonds toegekend aan de gemeente waarin de nevenvestiging staat.

2.

Een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs heeft recht op bekostiging vanuit de gemeente voor de huisvesting. De zorgplicht van de gemeente voor de (v)so-scholen op haar grondgebied ligt vast in de artikelen 89 tot en met 110 van de WEC. Op grond van het gewijzigde tweede lid van artikel 89 is de gemeente, op wiens grondgebied de nevenvestiging is gelegen, verantwoordelijk voor de huisvesting van de nevenvestiging. De middelen die de gemeente ontvangt uit het Gemeentefonds in verband met de huisvesting van scholen, worden bepaald door het aantal leerlingen dat de school danwel de nevenvestiging bezoekt. Er is geen verschil in toekenningbedragen tussen hoofd-en nevenvestiging.

3.

De stichting van nieuwe scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs is geregeld in de artikelen 75 tot en met 88 van de WEC. Provinciale Staten stellen het plan van nieuwe scholen vast. Het plan behoeft de goedkeuring van de Minister. Bij de procedure zijn betrokken het schoolbestuur, de gemeente, de provincie en het ministerie. Stichting van nieuwe scholen is echter niet mogelijk op grond van artikel 75 van de WEC. Dit artikel stelt de planprocedure voor stichting van nieuwe scholen buiten werking.

4.

De positie van scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs wijkt inderdaad af van die van gewone basisscholen. In de middelenverdeling vanuit het Gemeentefonds wordt specifiek rekening gehouden met gemeenten waar (v)so-scholen gevestigd zijn. Om hen beter in staat te stellen hun zorgplicht voor de huisvesting van deze scholen waar te maken, worden aparte parameters gehanteerd. Uit de evaluatie van de decentralisatie van de huisvesting naar de gemeenten is gebleken dat

gemeenten voldoende in staat mogen worden geacht om de verantwoordelijkheid voor de huisvesting te realiseren. Tegen deze achtergrond is er geen aanleiding om de REC's verantwoordelijk te maken voor de huisvesting.

5.

De procedure voor de vestiging van een nevenvestiging is geregeld in de nieuwe artikelen 76a en 76b van de WEC. Inrichting van een nevenvestiging behoeft de goedkeuring van de Minister. Op grond van artikel XI van de wettelijke regeling leerlinggebonden financiering kunnen REC's tot 1 juni a.s. verzoeken tot inrichting van een nevenvestiging indienen bij het ministerie. Goedgekeurde nevenvestigingen kunnen dan met ingang van het komende schooljaar van start gaan. Ervan uitgaande dat het REC de vestiging in Leiderdorp in haar plan opneemt en dat het plan goedgekeurd kan worden, kan deze vestiging vanaf 1 augustus a.s. als nevenvestiging gelden.

6.

Ja.

7.

De leerlingen in de nevenvestigingen tellen voor de materiële bekostiging mee binnen de Leo Kannerschool. De omvang van deze middelen is afhankelijk van het aantal leerlingen. Voor een nevenvestiging wordt in aanvulling hierop geen extra materiële bekostiging toegekend.

8.

De formatie voor directie en conciërge wordt voor de (v)so-school als geheel bepaald, inclusief het aantal leerlingen in de nevenvestiging. Voor een nevenvestiging wordt in aanvulling hierop geen extra formatie toegekend. De (v)so-school draagt de kosten voor hoofd-en nevenvestiging.

9.

Ik heb geen inzicht in de kosten die de gemeenten in de Leidse regio maken. De Wet regelt dat gemeenten de kosten voor huisvesting van de scholen dragen.

10.

Het gemeentefonds wordt verdeeld aan de hand van een aantal maatstaven. Eén van deze maatstaven is de zogenaamde leerlingmaatstaf.

De leerlingen VO en V(S)O worden geteld bij de scholen die op het grondgebied van de gemeente zijn gevestigd. Het aantal leerlingen is bepalend voor de berekening van de algemene uitkering.

Per soort leerling is een correctiefactor vastgesteld. Leerlingen die staan ingeschreven bij een V(S)O-ZMOK-school vallen onder de categorie die een uitkering 3,46 maal de leerlingmaatstaf.

Zowel het bedrag voor de leerlingmaatstaf als het gewicht van de wegingsfactoren kan jaarlijks worden bijgesteld. De gemeentefonds beheerders maken hiervan melding in de circulaire gemeentefonds (laatstelijk 14 maart 2003, FO2003/58180). Excessieve leerlingenaantallen (ten opzichte van het aantal inwoners van de gemeente) levert een extra uitkering uit het gemeentefonds op. Hiermee wordt

recht gedaan aan die gemeenten die een streek- of een regiofunctie vervullen.

11.

In 1996 is de verantwoordelijkheid voor de huisvesting gedecentraliseerd van het Rijk naar de gemeenten. Gemeenten ontvangen ten behoeve van deze taak een normatieve vergoeding vanuit het Gemeentefonds. Deze vergoeding is gebaseerd op bedragen per leerling. Het betreft hier gemiddelde bedragen. Gemeenten zullen binnen het totale gemeentelijke middelenkader in een meerjarig perspectief de zorgplicht voor de onderwijshuisvesting moeten realiseren. In het kader van de evaluatie van decentralisatie huisvesting is o.a. nagegaan in hoeverre de middelenomvang en middelenverdeling vanuit het Gemeentefonds toereikend is. Deze landelijke evaluatie heeft geleid tot enkele aanpassingen in de verdeelmaatstaven van het Gemeentefonds. (Zie het rapport "Lokaal verdeeld", brief van de minister van BZK van 12 februari 2001, nr. FO 2001/U55595, mede namens de staatssecretaris van OCenW en de staatssecretaris van Financiën). Verder zijn de afgelopen jaren de middelen voor huisvesting in het Gemeentefonds verhoogd enerzijds door toevoeging van extra middelen vanuit de totale Rijksbegroting, anderzijds door specifieke toedeling van de zogenaamde accresmiddelen voor huisvesting. (Ik verwijs u naar de Kamerstukken II, 2001-2002, 28000 VIII, nr. 136.) In deze systematiek past het niet dat het Rijk aan de hand van een berekening voor een individuele schoolsituatie aantoonde dat de gemiddelde bedragen voldoende zijn voor de huisvestingskosten. De huisvestingskosten in een individueel geval worden immers bepaald door allerlei omstandigheden. Zo maakt het veel uit of er sprake is van nieuwbouw, danwel huisvesting in een bestaand gebouw. De ouderdom en staat van onderhoud van een bestaand gebouw bepalen mede de huisvestingskosten in een concrete situatie.

12.

Artikel 90 zegt inderdaad dat aanbrengeen invalidentoilet en toegankelijk maken in gebouw voor gehandicapten niet onder de aanpassingen, en dus voorzieningen in de huisvesting, valt. In de vergoeding voor materiële exploitatie, die schoolbesturen ontvangen, is een component opgenomen om noodzakelijke voorzieningen, zoals het aanbrengeen van een invalidentoilet en de verbreding van de kozijnen, te bekostigen.

13.

Bij de totstandkoming van een nevenvestiging kan er sprake zijn van overplaatsing van zittende leerlingen naar de nevenvestiging. Dit hoeft niet het geval te zijn. Veelal zal een nevenvestiging tot stand gebracht worden in een situatie waarin het totale leerlingenaantal van de school groeit. Inrichting van de nevenvestiging leidt dan niet tot leegstand in de al bestaande vestiging van de school. In de regel zal niet bekend zijn welke nieuwe leerlingen de nevenvestiging zullen gaan bezoeken en dus ook niet uit welke gemeenten zij afkomstig zijn. Om te komen tot een beheersbare besluitvormingsprocedure is ervoor gekozen om alleen de gemeente waar de nevenvestiging voorzien is, een rol te geven in de procedure.

14.

Bij de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede en Eerste Kamer is de

bekostiging van nevenvestigingen expliciet aan de orde geweest. Bij de bespreking in de Tweede Kamer is de inzet van de extra middelen ten behoeve van de invoering van LGF aan de orde geweest. Daarbij is prioriteit gegeven aan de inzet van de beschikbare extra middelen voor versterking van de rugzakfinanciering, voor betere toerusting van (v)so-scholen die leerlingen met gedragsproblemen opvangen, voor bekostiging van de nieuwe REC-taken en voor de indicatiestelling. Er waren toen en er zijn ook nu geen middelen beschikbaar om de bekostiging van nevenvestigingen te verbeteren.

15a.

Het aantal vso-zmok-scholen is sinds 1991/1992 constant en bedraagt 51. De huidige wetgeving kent geen hoofd- en nevenvestigingen. Wel wordt door een aantal zmok-scholen onderwijs gegeven binnen een elders gelegen (justitiële) jeugdinstelling in de vorm van lesplaatsen.

15b.

Er bestaat geen registratie van het aantal leerlingen op wachtlijsten per school. Wel inventariseert de inspectie al een aantal jaren in januari het aantal leerlingen dat op wachtlijsten voor (v)so-scholen staat en thuiszit. Binnenkort zal ik de rapportage van de inspectie over de situatie per januari 2003 naar de Kamer sturen met daarbij mijn beleidsstandpunt. Daarbij zal ik ook ingaan op het rapport van het LCOJ over thuiszitters dat ik met brief PO/LGF/03/13379 op 2 april 2003 aan de Kamer heb gestuurd.

16/17.

De informatie die beschikbaar is over leerlingen op wachtlijsten en leerlingen die thuiszitten is te vinden in de hiervoor genoemde rapporten van het LCOJ en de inspectie. In de beleidsreactie zal ik uitvoerig ingaan op deze problematiek en de wijze waarop deze opgelost kan worden.

18.

Er is geen regeling op grond waarvan schoolbesturen en gemeenten extra middelen ontvangen om wachtlijsten in het (v)so weg te werken. Voor een toelichting verwijs ik naar de genoemde beleidsreactie.

19.

Betere regionale spreiding van onderwijsvoorzieningen leidt tot een betere bereikbaarheid hiervan. Van meerkosten is dan geen sprake, eerder zullen de vervoerskosten verminderen. Er is dan ook geen reden om gemeenten te compenseren voor meerkosten.

De minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen,

Zoetermeer, 26 mei 2003

(Maria J.A. van der Hoeven)